

GAZETA MUZEALNA

BIULETYN INFORMACYJNY

MUZEUM

ZIEMI KARLIŃSKIEJ

Egzemplarz bezpłatny

Karlin. Rynek, widok od strony ul. Szczecińskiej. Lata 50. XX wieku.

20 marca odbyła się konferencja naukowa, podczas której ośmiu autorów przedstawiło wyniki swoich badań dotyczących trzech miejscowości Göhren, Karlina i Walcza. Różne dziedziny reprezentowane przez prelegentów pozwoliły zapoznać się z wieloma aspektami dziejów trzech miast partnerskich, widzianymi z szerszej, pomorskiej perspektywy. Całe wydarzenie wpisuje się w trzy letni projekt partnerski i realizowany w ramach projektu: „Polsko – Niemieckie Forum Historyczne. Innowacyjna sieć muzealna Göhren – Karlin – Walcz: silni dynamiczną współpracą

w realu, wirtualu. Nr projektu INT81. Projekt dofinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. W najnowszym numerze GAZETY MUZEALNEJ przeczytamy również o pałacu w Lubiechowie w artykule „Historia jednego zabytku”. Pałac w Lubiechowie mogliśmy zwiedzać w zeszłym roku podczas organizowanych przez Muzeum oraz Karliński Ośrodek Kultury Europejskich Dni Dziedzictwa. Tym samym chcemy zakomunikować, że kolejną lokalizacją tegorocznych EDD będzie pałac w Koziej Górze.

W nowym numerze dowiedzą się Państwo co kryją nasze karlińskie strychy. Tym razem przedstawiamy znalezisko, które odkryto podczas remontu jednej z kamienic przy ul. Koszalińskiej. W 100. rocznicę odzyskania przez Polskę niepodległości zapraszamy do zwiedzania nowej wystawy czasowej pn. „Banknoty Polski Niepodległej 1918 – 2018”. To kolekcje banknotów, które były pełnoprawnymi środkami płatniczymi w tym stuletnim okresie. Wystawa jest dostępną do końca maja.

SERDECZNIE ZAPRASZAMY

w numerze:

Turniej KARLINOPOLIS
strona 3

Konferencja naukowa
strona 4

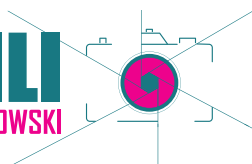
Nowa wystawa czasowa
strona 8

Wystawa czasowa w muzeum

Dnia 12 stycznia w Muzeum Ziemi Karlińskiej nastąpiło uroczyste otwarcie nowej wystawy czasowej pn. ZAPIS CHWILI.

ZAPIS CHWILI

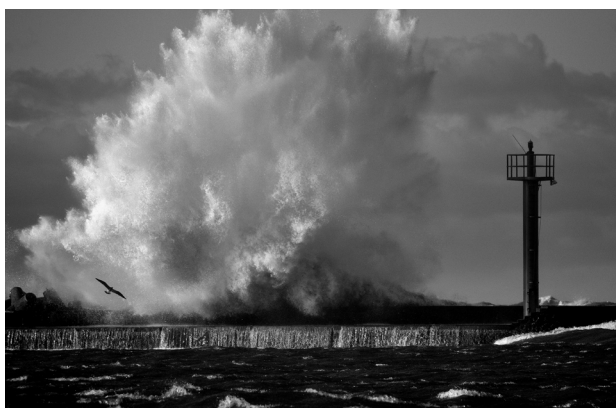
ROMUALD DŁUGOSZ, KAZIMIERZ JURKOWSKI
MAREK JÓŻKÓW, DARIUSZ PELLOWSKI

Fot. Romuald Długosz, (fragment).

Romuald Długosz

Koszalinianin urodzony w Chojnicach na Pomorzu. Biolog i medyczny diagnosta laboratoryjny. Żeglarz, pasjonat fotografii, kolei żelaznych, przyrody i historii regionu.

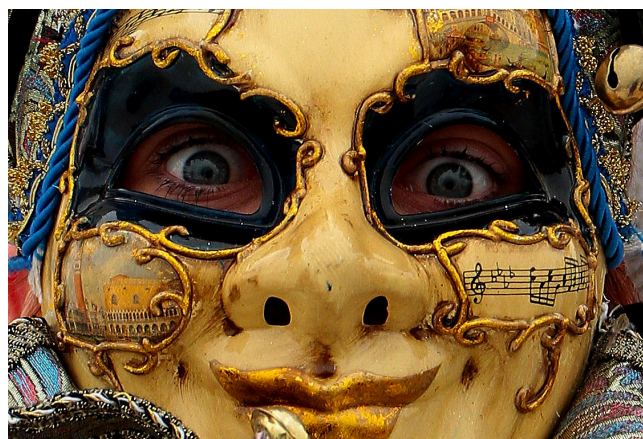

Fot. Marek Józków, (fragment).

Marek Józków

Prezes Koszalińskiego Towarzystwa Fotograficznego, później Bałtyckiego Towarzystwa Fotograficznego. Za swoją działalność odznaczony przez Ministra Kultury odznaką „Zasłużony dla Kultury Polskiej” i Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej - Złotym Krzyżem Zasługi. Pomysłodawca Międzynarodowych Przeglądów Fotografii.

ZAPIS CHWILI to wystawa fotograficzna czterech autorów/fotografów, którzy zaprezentowali swoje chwile w kontakcie z otaczającą ich przyrodą i krajobrazem. Jest to również zapis niezwykłych kolorów otaczającej nas rzeczywistości, którą uchwycili i zatrzymali na fotografii. Wystawa dostępna była od 12 stycznia.

Fot. Dariusz Pellowski, (fragment).

Dariusz Pellowski

Z urodzenia Elblążanin, ale od wielu lat zamieszkuje i fotografuje w Koszalinie. Traktuje fotografię, jako coś więcej niż hobby. Jest to dla niego sposób na poznawanie nowych miejsc, ludzi i na wnikliwą obserwację otaczającego świata.

Fot. Kazimierz Jurkowski, (fragment).

Kazimierz Jurkowski

Fotografia jest dla mnie czymś więcej niż hobby, jest po prostu sposobem na życie. Chciałbym, aby w mojej fotografii, która często jest tylko zapisem chwili, oprócz rzetelnej reporterskiej prawdy, znalazło się poetyckie piękno i muzyczna doskonałość.

IV Turniej gry planszowej KARLINOPOLIS

Za nami IV edycja turnieju gry w KARLINOPOLIS z okazji DNIA OSADNIKA 2018. Do tegorocznego turnieju przystąpiło 28 zawodników pod nadzorem 7 bankierów.

Ze względu na konferencję „Historia miast Görhen, Karlina i Walcza – szukanie wspólnych korzeni”, która wpisała się tegoroczne obchody Dnia Osadnika, turniej odbył się 22 marca.

Od czterech lat Muzeum Ziemi Karlińskiej organizuje z okazji uroczystości Dnia Osadnika turniej KARLINOPOLIS, gry planszowej wzorowanej na popularnej grze Monopoly. Poruszając się po planszy gracz „może kupować” charakterystyczne obiekty/zabytki oraz zakłady pracy umiejscowione w Karlinie, a w późniejszym etapie gry „buduje na nich” domki, hotele podwyższając ich wartość. Gra powstała z inicjatywy Muzeum Ziemi Karlińskiej wraz z młodzieżą gimnazjalistów z Karlina,

która spotyka się w naszej placówce raz w tygodniu na zajęciach muzealnych.

Dziękujemy za wspaniałą współpracę nauczycielom historii z naszych szkół, Pani Iwonie Walasek oraz Ireneuszowi Tyborskiemu.

Zwycięzcami tegorocznego turnieju zostali

I miejsce Aleksandra Niedzielska

II miejsce Witold Zalewski

III miejsce Patryk Makarewicz

Serdecznie gratulujemy wszystkim uczestnikom i zapraszamy za rok.

Początki turnieju KARLINOPOLIS mają również związek z przesunięciem daty Dnia Osadnika z 4 na 20 marca. Przypomnijmy, że na zmianę wpłynęły przeprowadzone kwerendy w kronikach miejskich oraz zasobów w Archiwum Państwowym w Koszalinie. W rezultacie przeprowadzonych badań udało się ustalić, kiedy do Karlina przybyli pierwsi mieszkańcy narodowości polskiej. W kronikach miejskich znaleziono dwa teksty. Są to spisane rozmowy przez naszego kronikarza Bolesława Kudłę ze Stanisławem Pawlińskim oraz Zygmuntem Gruchotem. Z tych

rozmów, zwłaszcza z rozmowy Stanisława Pawlińskiego wynika, że pierwsi osadnicy przybyli do Karlina około 20 marca 1945 roku. Byli to m.in. Stanisław Pawliński, Antoni Głuszko, Jan Malinowski, Henryk Szulc, Stanisław Sowa. Te same osoby wymienia w swoich wspomnieniach pan Zygmunt Gruchot, który przybył do Karlina na początku kwietnia 1945 roku.

W związku z przeprowadzonymi badaniami, ustalono datę przybycia pierwszych osadników do Karlina z 20 marca 1945 roku.

HISTORIA MIAST GÖHREN, KARLINA I WAŁCZA – SZUKANIE WSPÓLNYCH KORZENI

20 marca 2018 r. w Karlinie odbyła się konferencja naukowa: *Historia miast Göhren, Karlina i Wałcza – szukanie wspólnych korzeni*.

Tożsamość regionalna i tożsamość lokalna to szczególnie przypadek tożsamości społecznej, opartej na tradycji regionalnej, odnoszonej do wyraźnie zdefiniowanego terytorium, regionu jego cech specyficznych, kulturowych, gospodarczych czy nawet topograficznych. Pamięć o miejscu pochodzenia jest ważna i warto, aby ten lokalny regionalizm pielęgnować.

O tożsamości regionalnej, naszych małych ojczyznach mowa była podczas konferencji, która była podzielona na cztery panele tematyczne:

Pierwszy panel dotyczący historii niemieckich miast Göhren i Mönchgut od pierwszej wzmianki w średniowieczu przedstawiła Ellen Melzer z Muzeum Göhren. Pani Melzer przedstawiła dostępne źródła informacji o rejonie Rugii, a także etymologię nazwy Göhren.

Drugi i trzeci panel to historia Karlina – bardzo ciekawe wystąpienia dr Andrzeja Piotrowskiego, dr Grzegorza Kiarszysa oraz dr hab. Andrzeja Janowskiego i dr Rafała Simińskiego, którzy poruszali tematykę przeszłości i przyszłości geologicznej Karlina, badań archeologicznych prowadzonych w okolicach Karlina oraz średniowiecznej przeszłości miasta.

Panel czwarty zobrazował historię Wałcza poprzez rozwój rzemiosła oraz zbiór portretów trumiennych, które są elementem charakteryzującym pomorze zachodnie w historii regionu a które na co dzień można zobaczyć w Muzeum Ziemi Wałeckiej. Prelegentami w tym punkcie byli p. Marlena Jakubczyk oraz p. Bartłomiej Baranowski.

Koordynatorem naukowym konferencji był Paweł Migdalski.

HISTORIA MIAST GÖRHEN, KARLINA I WAŁCZA. SZUKANIE WSPÓLNYCH KORZENI.

20 III 2018

Organizatorami wydarzenia byli Gmina Karłino, Karliński Ośrodek Kultury oraz Muzeum Ziemi Karlińskiej. Partnerami Gmina Wałcz, Muzeum Ziemi Wałeckiej oraz partner niemiecki Gmina Göhren.

Wydarzenie realizowane w ramach projektu: Polsko – Niemieckie Forum Historyczne. Innowacyjna sieć muzealna Göhren – Karłino – Wałcz: silni dynamiczną współpracą w realu i wirtualu. INT81. Projekt dofinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Karlińskie strychy

Po krótkiej przerwie wracamy z cyklem Karlińskie strychy. W bieżącym numerze prezentujemy jedną z czterech znalezionych gazet poniemieckich. Jest to dziennik wydawany od 1878 roku w Białogardzie niem. *Belgarder Zeitung*. Wszystkie cztery numery gazety znaleziono podczas remontu jednej z karlińskich kamienic.

Podczas remontu w jednej z karlińskich kamienic, a dokładnie podczas wymiany stolarki okiennej, znaleziono cztery przedwojenne gazety. Co ciekawe są to cztery numery dziennika białogardzkiego niem. *Belgarder Zeitung*, którego początki sięgają 1878 roku. Te znalezione podczas remontu pochodzą z 1937 roku, a numer prezentowany w naszym cyklu pochodzi

dokładnie z 26 listopada 1937 roku. Co zawierał ów numer, otóż jak sama data wydania wskazuje jest to okres II wojny światowej i wówczas były to dzienniki propagandowe. Na przykład strona tytułowa zawiera m.in. przemówienie Goebbelsa przed wydziałem Kultury Urzędu Rzeszy. Inny artykuł mówi o niemieckich 933 nagrodach na wystawie światowej w Paryżu i o wizycie Adolfa

Hitlera w ambasadzie Japonii.

Cztery z przedwojennych gazet użyte zostały do uszczelnienia okien i znajdowały się między stolarką a murem. Gazety - mimo upływu czasu - są w doskonałym stanie. Prawdopodobnie wtedy właśnie w 1937 roku zostały użyte do uszczelnienia okien. Czy była to wymiana, czy tylko konserwacja stolarki okiennej, niestety tego nie wiemy.

Belgarder Zeitung, 26 listopad 1937. Dziennik białogardzki znaleziony podczas remontu karlińskiej kamienicy.

Historia jednego zabytku

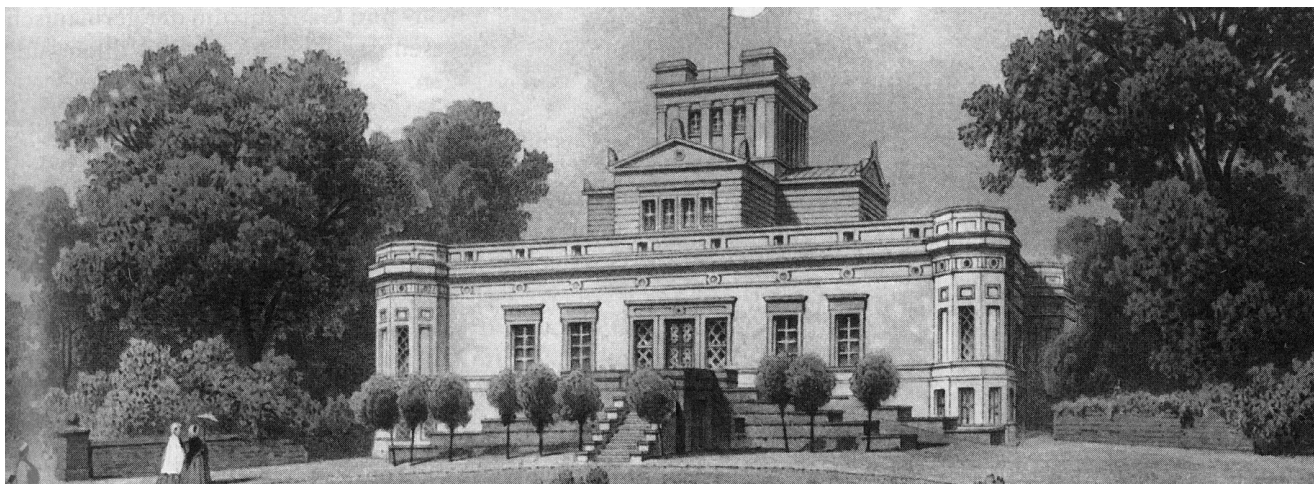
Przyszła czas na kolejną Historię jednego zabytku, która dotyczy położonego niedaleko Karlina pałacu w Lubiechowie. Ze względu na nieco ubogie źródła autor postanowił uwzględnić również historię wsi. Część 1.

Wnajstarszych dokumentach z 1263 r. pojawia się nazwa Lubesev, Lubexov, Lubbezow, w 1274 roku miejscowość zapisana jako Lubbechowe, a w 1276 r. Lubiechowe. Później od

1780 r. przybrała nazwę Lübchow, która funkcjonowała do 1945 r.

Lubiechowo było starym majątkiem rycerskim, które po raz pierwszy wzmiankowane jest w dokumencie z 1263 r., kiedy to biskup kamieński

Hermann 23 lutego tworzy parafię w Kłopotowie wraz z wsią Lubiechowo. W 1276 r. wieś znowu pojawia się w dokumentach, kiedy to Biskup Hermann potwierdza nadanie ziem kapitule Kołobrzesckiej.

Pałac w Lubiechowie po pierwszej fazie budowy. Około 1812 r.

W 1565 roku porucznik Joachim Remel z rąk kapituły otrzymuje dziedziczne prawa lenne, które zostały potwierdzone w 1572 r. Na początku XVIII w. właścicielem Lubiechowa jest Joachim Krzysztof Remel, po którego śmierci w 1706 roku żona sprzedaje cały majątek Radcy Sądu Dworskiego z Koszalina – Samuelowi Gottliebowi Löper. Na początku XVIII wieku Krzysztof Remel zbudował pierwszy nieistniejący już kościół z kryptą grzebalną dla swojej rodziny. Po jego śmierci w roku 1778 majątek Lubiechowo przypadł na mocy sporządzonego testamentu z dnia 6 maja 1773 r. wdowie po nim Zofii Luizie z domu Ludehoff, która z kolei pozostawiła majątek generalnemu radcy ziemskiemu Fryderykowi Löperowi (być może, że był to jej syn, który miał swój mają-

tek w powiecie darłowskim).

W 1812 roku majątek został zakupiony przez konsula Ernesta Fryderyka Schrödera z Kołobrzegu, a po jego śmierci w 1836 r. w drodze spadku przeszedł na najstarszego syna, deputowanego powiatu Roberta Schrödera, który to przy okazji królewskiej koronacji 18 października w 1861 r. został podniesiony do stanu szlacheckiego. W latach 1870/1871 z fundacji Schrödera zostaje wybudowany dzisiejszy kościół, który stanął na fundamentach pierwszego kościoła o konstrukcji szkieletowej ufundowanego przez ród Remelów.

I Faza budowy pałacu

Budowa dzisiejszego pałacu związana była z rodziną Schröderów. W 1835 roku na miejscu wcześniej istniejącego małego dworu, nowi właściciele postanowili wznieść bar-

dziej reprezentacyjną budowlę. Zbudowano wówczas pałac założony na rzucie zbliżonym do kwadratu, z narożnymi ośmiobocznymi ryzalitami nakrytymi dachem płaskim.

W zwieńczeniu wszystkie elewacje obiegała attyka złożona z pełnych murowanych ścian zdobionych plynami o profilowanych krawędziach. Na dachu w centralnym punkcie usytuowany był belweder założony na planie krzyża greckiego z dwukondygnacyjną kwadratową częścią centralną. Fasadę pałacu poprzedzał reprezentacyjny półkolisty podjazd pośrodku wyniesiony w górę ograniczony murem kamiennymi słupkami.

*Ciąg dalszy w następnym numerze
Krzysztof Zaleski*

BANKNOTY POLSKI NIEPODLEGŁEJ 1918 – 2018

Zapraszamy na nową wystawę czasową pn. BANKNOTY POLSKI NIEPODLEGŁEJ 1918 – 2018.

W roku jubileuszu 100-lecia odzyskania niepodległości pragniemy zaprezentować Państwu kolekcje banknotów, które były pełnoprawnymi środkami płatniczymi w tym stuletnim okresie.

Rozpoczynając od banknotów (biletów) Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej Generalnego Gubernatorstwa Warszawskiego

(w obiegu do 30 listopada 1923 roku), poprzez emisje Banku Polskiego, a później Narodowego Banku Polskiego.

Kolekcja obejmuje również przygotowane emisje banknotów, które nie zostały wprowadzone do obiegu z różnych przyczyn, a oznaczone jako nieobiegowe lub repliki oraz oficjalne banknoty kolekcjonerskie.

SERDECZNIE ZAPRASZAMY

BANKNOTY POLSKI NIEPODLEGŁEJ 1918 - 2018

muzeum.kokkarlino.pl

GAZETA MUZEALNA

Wydawca: Muzeum Ziemi Karlińskiej
Redaguje: Krystian Zalewski.

Muzeum Ziemi Karlińskiej
ul. Szymanowskiego 17
78-230 Karlino
muzeum.kokkarlino.pl
otwarte:
wtorek - piątek 10.00 - 16.00
sobota 10.00 - 14.00
WSTĘP WOLNY

